

סגולה לשמחת השבת

מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שכנא מפראהבישט זיעונוכ"א

סגולת הצדיק משטפנישט זיע"א
אבי זי"ע [הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנישט], **אמר:** מי שרוצה לזכות לשבת שמחה שידבר כליל שישי מזקני הגדול רבי שלום מפראהבישט זי"ע, ואם אין לו סיפור ממונו, שידבר לפחות משולחנותיו הקדושים ומספסלי בית מדרשו.

שנה ב'

ליל שישי
פרשת תרומה - שובבי"ם ת"ת
תשפ"ב

גליון
67

הנהגות ישרות * אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

תורת שלום

תורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט

כלל ישראל צריכים פרנסה כדי שיתרוממו

ד'לית אתר פנוי מיניה'. והבן.

ולענין זה היה במשכן השלחן ממש נוכח המנורה בלי דבר מפסיק ולענין בנתיים, משום דענין מנורה רומז לחכמת התורה, וענין השלחן רומז על עניני גופניות כמו 'שלחן מלכים', וכמו דאמרינן בגמרא (בבא בתרא כה): הרוצה להחכים - ידרים, להעשיר - יצפין, וסימנך מנורה בדרום שלחן בצפון, ובא לרמז דבעת עוסקו בעניני גופניות הרומז לשלחן, צריך להיות המנורה עומד לנגד עיניו - היינו כח התורה, בלי דבר מפסיק, כדי לשעבד הכל אל הקדושה, ואז יש עמידה גם לעניני השלחן.

ולזה יש לומר דזהו כונת הפסוק, דרק עכשיו דכתיב 'ואת המנורה' ולזה נכח השלחן, אזי יש מקום לשלחן, ואז כתוב 'והשלחן תתן על' לזה 'צלע צפון'. אבל בלאו הכי אין כלל מקום להשלחן.

חמודי צבי

"ושמת את השלחן מחוץ לפרכת ואת המנרה נכח השלחן על צלע המשכן תימנה והשלחן תתן על צלע צפון"

(שמות כו לה)

בפרשת תרומה סעודה א' אמר [הרה"ק רבי ישכר דוב מבעלזא זי"ע]: יש לדקדק, למה לא כתב הפסוק תיכף 'ושמת את השלחן מחוץ לפרכת על צלע צפון' כמו במנורה. אך יש לומר, דהנה בגמרא (יומא לג:) אמרו דהמזבח היה משוך אך קמעא לצד מזרח, כדי שיהיה השלחן ממש נוכח המנורה.

והענין הוא, על דרך שסיפר אביו מרן [הרה"ק רבי יהושע מבעלזא זצלה"ה מהר"ר שלום מפראהבישט זצלה"ה שבכל עת היה הולך עם דיבורים הללו 'לית אתר פנוי מיניה', כך היה דרכו בקודש]. ואמר מרן זצלה"ה על זה, דסופי תבות מדיבורים הללו 'תורה', דעל ידי כח לימוד התורה יכולים לבוא למדרגה זו, לשעבד כל עניני גופנו להקדושה, וממילא באים לבחינה זו

השלמות וציונים

ווארט השבוע

בכל עת יהיו בגדיך לבנים

(קהלת ט ח)

הרה"ק רבי שלום פריבישט זצ"ל אמר, כשבגד מתלכלך בבוץ אל ימהר לנקותו בעודו רטוב, כי מתלכלך עוד יותר, אלא ימתין עד שיתייבש, ואז 'מיט איין רייב געהט דאס אראפ' וד"ל. אבקות רוכלים, פרקי י"ב (ב) אות ג בשם הרה"ק רמ"ח סלונים זצ"ל

1. ראה בכרם ישראל (עמ' 40) בזה הלשון: הרה"ק רבי שלום [מפראהבישט], דרכו בקודש היה גבוה ונשא מאוד, ומרוב אהבת ודביקות בוראו יתברך היה מרגלא בפומיה המילות האלה בלשון פולנית: "מויע קאכאנא". ובנו הרה"ק מרוזין אמר עליו, אשר היה בדביקות גדול בלי הפסק. והרה"ק רבי משה מסאווראן אמר, שעל ידי דביקתו מאד כנ"ל, על כן לא האריך ימים.

עוד מובא שם: הרה"ק רבי שלום [מפראהבישט] נודמן פעם אחת לבית הרה"ק רבי פנחס מקאריץ, והסבו לאכול על השלחן, והרה"ק רבי פנחס היה רגיל לאכול שומים בסעודתו, והיה לו תמיד שומים מונחים על מלמעלה על שמי קורה, ולקח לו ספסל ועמד עליו והושיט ידו למקום שהשומים מונחים ליטול מהם. והרבי שלום יושב ורואה איך שהרבי פנחס מטפס ועולה, והרהר בלבו איך זקן כמוהו מטריח את עצמו ליטול מלמעלה את השומים. והרגיש בזה הרבי פנחס וענה בקול: 'אני מטפס ועולה להשי"ת'. השיב הרה"ק רבי שלום [מפראהבישט]: 'מקום שאני שם, יש השי"ת'.

סיפור זה הובא בשניו מעט בספר אהלי יעקב (דף תא): רבי שלום זצ"ל ראה את רבי פנחס מקוריץ מולח דגים לכבוד שבת. וכך היה מנהגו: הדגים היו נתונים למטה, והמלך היה על דף בגובה שלא היה יכול להשיגו בידו בלי קפיצה, ובכל פעם קפץ ונטל מעט מלה. חיון קל עבר על

פנחס שייתן לו אורח נכבד אחד מאלו, ונתן לו את הרה"ק רבי שלום, כי היה עדיין רך בשנים. אחר הסעודה הלכו שניהם [הרה"ק רבי ייב"א והרה"ק רבי שלום מפראהבישט] לבית הרה"ק רבי פנחס, ועמד אז בפתח הבית עם רבי נחום ביחד, בדיחא דעתא. ושאל הרה"ק רבי פנחס את רבי שלום 'מדוע חייכת בי כשקפצתי על הספסל? הלא קפצתי אל ה...'. והשיבו 'מחמת זה עצמו חייכתי, כי אל השי"ת אין צריך לקפוץ, כי בכל מקום שהאדם שם השי"ת שם. ואמר רבי פנחס לרב ייב"א: 'לו ידעתי גדולתו מאז, לא הייתי מניחו לילך אצלכם על סעודת שבת קודש'.

וראה בספר עירין קדישין (דף מו.) דברים מופלגים שאמר על ענין זה מרן הרה"ק הס"ק מרוזין זי"ע משמו של אביו רבינו הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט זי"ע שאחד הצייר לו שרוצה לראות את אליהו, ולבסוף אמר: 'כשמאמינים שמלכותו בכל משלה ולית אתר פנוי מיניה זהו ענין גילוי אליהו'.

2. בבא בתרא דף כה ע"ב: אמר רבי יצחק הרוצה שיחכים ידרים ושיעשיר יצפין וסימנך שלחן בצפון ומנורה בדרום ורבי יהושע בן לוי אמר לעולם ידרים שמתוך שמתחכם מתעשר שגאמר (משל ג טז) "אורך ימים בימינה בשמאלה עושר וכבוד".

שפתי רבי שלום שעמד מאחוריו. רבי פנחס הרגיש בדבר, ויאמר 'עול ימים אל תצחק, במקום שם אלקים גם אני'. ויען רבי שלום 'במקום שאני נמצא גם אלקים שם'.

וכן הובא בספר תולדות יוסף (דף מה) וכן כתב שם: שמעתי מאמאמר ז"ל אשר הרה"ק רבי נחום מטשרנאביל היה פעם אחת אצל הרה"ק רבי פנחס מקאריץ באוסטראה על שבת קודש, עם חתן בתו הרה"ק רבי שלום מפראהבישט. ובבואם בערב שבת קודש לביתו לא מצאוהו, כי הלך לבית המבשלת לעזור לכבוד השבת. ובבואם ראו כי רבי פנחס קפץ על הספסל ולקח מעט פלפלים ונתן להדגים. והרה"ק ראה וחייך. ובראותו אותם הלך רבי פנחס עמהם לביתו. והרה"ק רב ייב"א היה אז המגיד מישרים דאוסטראה, ואחר התפלה בליל שבת קודש ביקש הרב ייב"א את רבי

סגולות נפלאות לשבת שמחה ולחיון הסגולה "שכל המזכיר בליל שישי את זכות רבינו שלום הגדול יזכה לשבת שמחה".

על ידי ההכנה שנהדלקת נרות נתרבה השמחה והחזרה

והנה ידוע ליודעי מדע אשר הדלקת הנרות גם הוא ענין וסוד תוספות שבת חוץ מהתוספות שבת שבארתי בשורש הקודם בהכנת השבת. והכל הוא הנוסף מיום השישי ליום השבת ועל שניהם אמר הקרא "והיה ביום השישי והכינו את אשר יביאו" אין והיה אלא שמחה (מדרש אסתר), שעל ידי יום השישי נתרבה השמחה והחזרה של התחלת השבת ע"י הפעולה השלימה שאנחנו עושין בהכנת השבת והדלקת הנרות. גם שמרונו בפסוק זה הדלקת הנרות. כי 'והכינו את' עם ב' כוללים עולים למספר ת"ק הרומז לשני פעמים נר כנאמר לעיל, לכן על שניהם אמר והיה לשון שמחה כאמור.

סדרו של שבת, שורש ב' ענף ב' עלה ג

עיקר השמחה בשבת הוא במה שהקב"ה מתענג

אך את שבתותי תשמורו. פירוש שבתות שלי כי שלי ממש הן בלי שום אתערותא מאתכם ולא כמו בכל התורה שנקראת לקח טוב שאתם זוכין בה בקניה לא כן זה כי אינו צריך לדידכם כלל וכלל. ואמר שבתותי לשון רבים. כי כל הבחינות שיש בשבת, כמו השבת לה' שהוא בתורה ותפילה, והשבת לכם במאכל ומשתה, ומצות השבייה לנוח בו. בהכלל אין דבר שיהיה נעשה לצורך איזה תיקון ואיזה אתערותא כי כל התיקונים נעשים מאליהם, רק שהנפש המוטרד המרגיש בתיקונים הנוראים הנפלאים הנעשים בו, ממילא עושה כל המצטרך באהבה בכלות נפשו לה' בתפילה ותורה להדבק בו ולהכלל באור הגדול השופע עתה, ולהתענג באמת בתענוגים הנעשים למעלה, להיותו מרגיש ויודע מתענוגים הנעשים למעלה, בזה הוא מתענג מאוד מאוד. כי שמחת אביו הוא שמחתו ותענוגו, וזה כל התאותו וחפצו מעודו שיהיה תענוג ונחת רוח למעלה, ומתענג מזה עד בלתי שיעור וערך שאי אפשר להעלות על הכתב ולא הבלבל בקולמוסו, ובאבנתא דלבא תלי, והמבין יבין, וליה אמר כי אות היא ביני וביניכם לדעת כי אני ה' מקדישכם. כלומר השבת שלי, ורק הוא אות וסימן שאתם בני מלכא בני היכלא דמלכא. ומטובי, טוב לכם לשמוח בשמחת, בתפנוק מועדנים ושבתות יינות מבושמים לרבות השמחה והחזרה והתענוג שיש לכם במה שאני מתענג אז (אבל לא שמחת המאכלים הערבים עצמם. כי גם בשבת ויום טוב אם אדם מתענג מהמאכלים כפשוטו, שאינו אוכל בחול מהם, הוא שמחת הכרס ולא שמחת ה' כאשר הארכנו בזה שם וכמו שהארכנו בזה בספרי חכמי אמת. רק להתענג בתענוגים באמת במה שיש תענוג ונחת רוח למעלה לפני הקב"ה והוא מתענג מזה עד אין קץ. ולשם זה הוא אוכל לערך האורות הנשפעים מטלא דנחית מעתיקא קדישא לשדה של תפוחים בכל סעודה וסעודה, ולא להנאת כריסו ובטנו. כי זה דבר נבזה ומתועב כבהמה הזו שאוכלת למען תאוותה כנודע). ובה תדעו כי אני ה' מקדשכם. אני ה' מקדש אתכם לבד בלי שום יגיעה ואתערותא מהם, רק ברצון אמיתי בלי שום דבר אני מקדש אתכם.

באר מים חיים

הנהגות ישירות וסדר היום לרבי שלום לפי סדר נכון וחדש עם תוספת ציונים הערות וביאורים והרחבות מספרי תלמידי הבעש"ט הקדוש וצאצאי בית רוז"ין כפי שנערכו על ידי מכון 'שכינת שלום' ללימוד ולפרסום תורת וסגולת הרה"ק הרבי ר' שלום מפראהבישט זיע"א

מקודם שישכב צריך גם כן להרהר בתשובה שלמה, פנזפר לעיל. ויפקיד נשמתו בידו של הקדוש-ברוך-הוא, ואז אין מתירא מהם. פי הקדוש-ברוך-הוא בודאי שומר נאמן הוא. שפמיון שיש להם שליטה, צריך להפקיד נשמתו בידו של הקדוש-ברוך-הוא.

שלמות שלום - השלמות וציונים

אין הבין. ואמר במי שלא הסתכל בעניניו ולא חשב עם נפשו עליהם (ישעיהו מד ט) ולא ישיב אל לבו ולא דעת ולא תבונה. ואמר (תהלים עח) לא זכרו את ידו, ואמר (דברים לב) "זכור ימות עולם", ואמר (תהלים קמג) "זכרתי ימים מקדם", ואמר (איוב לו) "אשא דעי למרחוק".

ובספר עירין קדישין השלם (עמ' תסו) הובא על מאחז"ל 'אלמלא משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלין' (שבת קיח): בזה הלשון: שמעתי שפעם אחת שאל הרה"ק מרוזין לאיש אחד שיאמר לו הפשט של המאמר הלו, והשיב לו כפשוטו, אם ישמרו ישראל שתי שבתות תיכף נגאלים. והקשה הרה"ק הלא איתא בתוספות (מגילה כא. בשם ר"ח) דאלמלא באל"ף פירושו 'אילו לא', ואלמלי ביו"ד פירושו 'אילו היה', ולמה אם כן כתב כאן אלמלא שמרו וכו' באל"ף. והשיב האיש שיש הגהה שטעות סופר יש כאן וצריך להיות אלמלי ביו"ד. אכן הרה"ק אמר לו שלא צריכים לעשות שום הגהה, והגירסה הנכונה היא אלמלא באל"ף, ואמר הרה"ק על פי משל דידוע שכל הסוחרים הגדולים יש להם פנקס יומי שכותבים בו כל ההוצאות וההכנסות של היום, וכן יש להם פנקס שבועי שפעם אחת בשבוע מעתיקים את החשבונות של כל השבוע בתוך זה הפנקס. אחר כך פעם אחת בחודש מעתיקים את החשבונות של כל החודש אל פנקס חודשי, ובסוף השנה עושים שום סך הכל (בילאס) מכל השנה אל הפנקס השנתי. הנמשל הוא, שכל אדם צריך להיות לו גם כן פנקס יומי שיכתוב בו את כל העבירות שעשה בזה היום, ובערב קודם השינה יעשה עליהם תשובה. וכמו שהתנהג עצמו הרה"ק רבי זושא ז"ל שהיה לו 'טאג - צעטיל' [פתקא יומית] שהיה רושם לעצמו את כל אשר עשה בזה היום, ובליה קודם שהלך לישון היה קורא את כל הצעטיל ובוכה מאד במר נפשו עד אשר נמחק הכתב של כל הצעטיל, ואז היה יודע שנמחל לו. וכן צריך האדם להיות בכל יום מ'מארי דחושבנא' קודם השינה. ואם אינו זוכה לזה יראה על כל פנים שיהיה לו פנקס שבועי שלפחות בכל ערב שבת יעשה תשובה על כל מה שעשה במשך ימי השבוע, ואם לא עשה כן ישתדל על כל פנים שיהיה לו פנקס חודשי שבכל ערב ראש חודש יתוודה על כל מה שחטא בכל ימי החודש, ואם לא עשה כן אזי על כל פנים ישתדל בכל כוחותיו להתוודות אל כל חטאיו מכל השנה, ויעשה סך הכל (בילאס) מכל החטאים של כל השנה, ויכתב בפנקס השנתי ויתוודה עליהם בערב יום כיפור הנקרא (ויקרא טז לא) "שבת שבתון", כי בו ביום הקדוש ברוך הוא מוחל כל חטאי עמו בני ישראל. וזה הפירוש 'אלמלא שמרו ישראל ב' שבתות' - אלמלא באל"ף היינו 'אילו לא'. כי 'שמרו' הוא לשון המתנה על דרך (בראשית לו יא) "ואביו שמר את הדבר" רוצה לומר שאם ישראל לא היו ממתנינים מלעשות תשובה עד ב' שבתות - היינו יום הכיפורים שנקרא 'שבת שבתון' - אלא היו עושין תשובה מיד בכל יום ויום אזי מיד היו נגאלים, כי זאת היא התשובה האמיתית.

מקודם שישכב צריך גם כן להרהר בתשובה כנוצר לעיל. נראה שכוונת רבינו ז"ל למה שכתב קודם תפילת ערבית (הובא בפרק כה) בזה הלשון: ומקודם התפלה צריך גם-כן להרהר שישוב בתשובה שלימה על כל מה שעשה מעודו עד היום הזה, ועל כל מה שעשה בגלגולים הראשונים, ועקר, על הדברים האלו, שהם: ראייה ושמייעה, ריח ודיבור, ושימוש, ותנועה, והלוך, ומישוש. ויקבל עליו שמיום ההוא והלאה לא יעשה זאת, ובדברים אלו יעשה רצונו יתברך שיהיה לו נחת-רוח.

והנה ענין חשבון הנפש ותשובה קודם השינה הובא רבות בספרים הקדושים, והפליגו בחשיבות ענין זה. כמו שכתב ב"בוזה"ק בהרבה מקומות, וזה לשונו בפרשת קרח (דף קעה): מאן דאית ביה עובדא טבא, או דאיהו (ס"א א' טבא איהו) מארי דחושבנא, הא אוקמוה דבכל ליליא וליילא עד לא ישכב, ועד לא נאים, בעי בר נש למעבד חושבנא מעובדוי דעבד כל ההוא יומא, ויתוב מנייהו, ויבעי עלייהו רחמי. מאי טעמא בההיא שעתא. בגין דההיא שעתא אילנא דמותא שארי בעלמא, וכל בני עלמא טעמין טעמא דמותא, ובעי בההיא שעתא למעבד חושבנא מעובדוי, ויודי עלייהו, בגין דאיהי שעתא דמותא, ואלין אקרונ מארי דחושבנא.

וזה פירושו בהסולם (שם אות לג): מי שיש בו מעשה טוב או שהוא מבעלי החשבון, הנה העמידוהו, שבכל לילה ולילה מטרם ישכב ועוד אינו ישן, צריך האדם לעשות חשבון ממעשיו שעשה כל אותו היום, וישוב מהם ויבקש עליהם רחמים. מהו הטעם שצריך לעשות חשבון באותה שעה. משום שבשעה ההיא אילן המות שורה בעולם וכל בני העולם טועמים טעם המות, ע"כ צריך האדם באותה שעה לעשות חשבון ממעשיו, ויתודה עליהם משום שהיא שעת המות, ואלו נקראים בעלי החשבון.

וראה במשנה ברורה (ס"ו הל' ס"ק ט) שכתב בזה הלשון: כתבו הספרים שבליה קודם השינה נכון לאדם שיפושש במעשיו שעשה כל היום ואם ימצא שעשה עבירה יתודה עליה ויקבל על עצמו שלא לעשותה עוד, ובפרט בעונות המצויים כגון חניפות שקרים ליצנות לשון הרע, וכן עון בטול תורה צריכים בדיקה ביותר. והנה בספר אור החיים הקדוש (דברים ד לוט) בפירוש הכתוב "וידעת היום והשבות אל לבבך וגו'" כתב בה הלשון: והנה אם האדם עושה כדבר הזה דבר יום ביומו ירגיש במעשיו הרעים וישוב על השגגות ויתודה על העבר, וזולת זה לצד מיעוט הרגשתו בהם יתמיד עשות כהם וגדולים מהם וגם כי ישוב לא יזכור את אשר עברוהו להתוודות עליהם, ולזה צוה משה במאמר "וידעת היום" פירוש שבכל יום ידע מעשהו של אותו יום, והוא דרך מארי דחושבנא, ובהו 'והשבות אל לבבך' שלא יתמיד בהם ואין צריך לומר שלא יוסיף להרע.

וכן כתב בספה"ק חובות הלכות (ירש שער חשבון הנפש) בזה הלשון: החשבון עם הנפש הוא השתדלות האדם בעניני תורתו ועולמו בניו ובין שכלו כדי שידע בזה מה שיש לו ומה שיש עליו מן החובות. וכבר הזהירנו על זה הנביא ע"ה באמרו (דברים ד) "וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלהים" וגו', ואמר דוד ע"ה (תהלים לד) "טעמו וראו כי טוב ה'". ואמר (דברי הימים א כה) "דע את אלהי אביך ועבדהו" ואמר (תהלים לב) "אל תהיו כסוס כפרד יער".